آینه

وطن امروز

و ما ادراک ما البورسیه؟!

متأسفانه این اظهارات و اقدامات روحانی درباره ادعای بورسیه‌ها باعث شد رسانه‌های حامی فتنه و دولت نسبت به پیگیری این موضوع ترغیب و تهییج شوند. اکنون که همه چیز ثابت و دروغ سه‌هزار بورسیه آشکار شده است، آیا بهتر نیست آقای روحانی ضمن عذرخواهی از افکار عمومی، نسبت به دلجویی از نخبگان مظلوم اهتمام کند؟ آیا این انتظار، انتظاری غیردلسوزانه است اگر از رئیس‌جمهور خواسته شود حداقل از این به بعد با طناب فتنه درون چاه نرود؟!

اعتماد

روحانی و ظریف برگ برنده دیپلماسی ایرانی

محمود امیدسالار: حمایت امریکا و اروپا از اسرائیل توجیه نظامی ندارد/ مخالفت ایران با اسرائیل، برخلاف آنچه در رسانه‌های غربی عنوان می‌شود، اصلا ریشه «یهودستیزی» ندارد/ جای تأسف است که در گذشته برخی اشتباهات تبلیغاتی خودمان به دشمنان این آب و خاک اجازه داد که یک موج تبلیغاتی گسترده‌ای را علیه وطن ما راه بیندازند/ با پیشرفت تکنولوژی‌های ارتباطی و شبکه‌های اجتماعی تصویری که از ما در جامعه بین‌المللی عرضه می‌شود، خیلی اهمیت دارد/ حرف حساب خودمان را با منطق و دلیل عنوان کنیم/ اتهام نژادپرستی به ایرانیان نمی‌چسبد؛ زیرا ایران از قدیم‌الایام یک امپراتوری بزرگ بوده و در امپراتوری‌ها، آمیزش و دادوستد فرهنگی اقوام و دیانت‌های مختلف نه‌تنها چیز عجیبی نیست، بلکه معیار زندگی روزمره است/ آقای ظریف به جزئیات فرهنگ امریکا وارد است/ وقتی می‌خواهیم از دیپلماسی ایرانی بگوییم باید ظریف و امثال او را جلو بیندازیم و اگر می‌خواهیم قوای مسلح خودمان را تبلیغ کنیم، بنر تبلیغاتی ما باید امثال سردار سلیمانی و دیگر امرای خوش سیما و فصیح قوای مسلح باشند.

ایران

پیامی برای فردای مناقشه هسته‌ای

سیدعلی میرباقری: در پیام ظریف خطر اصلی برای امنیت منطقه ما و کل جامعه بین‌المللی، تروریسم فرقه‌ای معرفی شده است وزیر خارجه حتی به مخاطبانش یادآوری می‌کند که رئیس‌جمهوری ایران از مدت‌ها قبل، وقتی که طرح جهان عاری از افراط و خشونت را ارائه کرد این پیام را به جهان غرب منعکس کرده بود که تروریسم بویژه در لباس فرقه‌ای و قومی بزرگ‌ترین تهدید است و بر همین اساس باید محور و مبنای همه مذاکرات و همکاری‌های بین‌المللی قرار گیرد. حال در ورود به این عرصه خطیر یعنی مواجهه با طاعون تروریسم، ایران از جایگاه منحصر به فردی برخوردار است اما شرط اصلی استفاده ایران از این امتیاز بزرگ و موقعیت تاریخی این است که همه سوءتفاهم‌های ناشی از ماجرای هسته‌ای میان ایران و جهان غرب برطرف شود.

رسالت

قطعات پازل هسته‌ای را جابه‌جا نکنیم

حنیف غفاری: روزی لوران فابیوس به چهره جنجالی هتل کوبورگ تبدیل می‌شود و روز دیگر همه نگاهها به سوی یوکیو آمانو است تا نظر وی در خصوص اختلافات موجود بر سر ابعاد نظامی احتمالی برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز ایران به مبنای قضاوت نهایی تحلیلگران مذاکرات هسته‌ای تبدیل شود! روزی «لبخند جان کری» و روزی «اخم اوباما» و ساعتی « سکوت اشتاین مایر» و ساعتی دیگر «ابراز امیدواری موگرینی» در میان التهاب و تلاطم ذهنی مخاطبان مذاکرات هسته‌ای به گردش درمی‌آید، فارغ از اینکه همه اینها اجزا و قطعات یک پازل با تصویری شفاف هستند... شواهد و مستندات موجود نشان‌دهنده آماده‌باش طرفین مذاکره‌کننده هسته‌ای برای اعلام توافق نهایی است، هر چند در این لحظات حساس یک «زیاده‌خواهی» یا یک تصمیم ناگهانی می‌تواند کل معادله را تغییر دهد، چنانچه در جریان مذاکرات سال گذشته در وین نیز تقریبا همین اتفاق رخ داد؛ جایی که اوباما در وقت اضافه مذاکرات هسته‌ای به واسطه کرشمه نفتی آل سعود به جان کری فرمان تمدید مذاکرات را داد.

جمهوری اسلامی

انگار توافقی صورت نگرفته

صادق زیباکلام: یکی از کارهایی که اصولگرایان بعد از توافق انجام می‌دهند و اکنون نیز می‌بینیم که این کار را می‌کنند، این است که به‌شدت سعی می‌کنند، اهمیت این توافق را کم جلوه دهند. همچنین کار دیگری که انجام می‌دهند این است که اهداف توافق را تحریف کنند و طوری صحبت کنند که تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای دولت یازدهم کار مهم و تاریخی انجام نداده است. یکی دیگر از مواردی که از کارهای اصولگرایان پیش‌بینی می‌کنم این است که مدام ادعا کنند آمریکایی‌ها به امضای خود در پای توافق هسته‌ای پایبند نخواهند ماند و در این توافق عهدشکنی خواهند کرد. موضوع دیگری که پیش‌بینی می‌کنم این است که اصولگرایان در فردای بعد از توافق، خیلی کم در مورد توافق هسته‌ای صحبت می‌کنند و اصلا به روی خود نمی‌آورند که اتفاقی تاریخی و ملی در کشور افتاده است.

عکس: محمدمهدی مؤذن، ایرنا

آصفی، سخنگوی پیشین وزارت خارجه، در گفت‌وگو با «شرق» تأکید کرد:

هوشیاری پس از توافق در منطقه

حامد طیبی

دالان روابط منطقه‌ای، یکی از امن‌ترین و سهل‌ترین راه‌ها برای رسیدن به دروازه روابط جهانی و عبور از آن است. اما گویی منطقه خاورمیانه علاقه ویژه‌ای برای استثناکردن خود از قواعد «همکاری‌های منطقه‌ای» دارد و دلیل آن، رفتارهای غیرسازنده‌ای است که شاید نتوان با واژه «رقابت» از آن یاد کرد. در شرایطی که کشورهای مناطق مختلف جهان به سمت اتحادیه‌های منطقه‌ای، حذف روادید، مواضع واحد در تحولات جهانی و... رفته‌اند، برخی کشورهای عربی و ترکیه به‌طور رسمی و علنی، نگرانی خود از تنش‌زدایی ایران و مذاکرات با غرب را پنهان نکرده و حتی در راستای کندکردن یا به نتیجه‌نرسیدن آن، سعی وافری دارند. اینکه چرا اعراب و برخی دیگر از همسایگان ایران وارد چنین بازی خطرناکی شده‌اند، موضوع گفت‌وگوی «شرق» با «حمیدرضا آصفی» است. دیپلمات باسابقه وزارت خارجه را با جلسات منظم آقای سنگنو در وزارت خارجه دولت اصلاحات می‌شناسیم. از او که در چند کشور ازجمله امارات‌متحده‌عربی سفیر بوده است، درباره رفتارهای پس از توافق احتمالی هسته‌ای این گروه، از همسایگان پرسیدیم و آصفی تذکر داد کارشکنی‌های منطقه‌ای احتمالا در دوران پس از توافق نیز به شکل پنهانی ادامه خواهد یافت.

اگر فضای روابط منطقه‌ای و تعامل ایران با کشورهای همسایه و منطقه با امروز متفاوت بود، آنگاه شرایط دیپلماسی جهانی ما هم تغییر می‌کرد؟ یعنی پرونده هسته‌ای ایران که با این حجم کارشکنی از سوی برخی اعراب، ترکیه، آذربایجان و در پاره‌ای موارد هم روسیه مواجه شد، بدون این اختلافات می‌توانست مسیر آسان‌تری را طی کند؟

رفتارهای منطقه‌ای و شیوه کشورهای همسایه ایران در سیاست خارجی، در نوع خودش کم‌نظیر و عجیب‌وغریب است. وقتی به اروپا نگاه می‌کنید کشورهای منطقه به‌نوعی دارای روابط یکسان و حتی شیوه هماهنگ در مسائل منطقه‌ای و جهانی هستند. چند سالی است یونان به‌عنوان یکی از اعضای اتحادیه، با مشکلاتی مواجه شده و «نه» مردم به برخی اصلاحات مالی اتحادیه اروپا، به اندازه‌ای امری استثنایی تلقی می‌شود که در رأس اخبار جهان قرار می‌گیرد. تا مدت‌ها قبل روابط کشورهای عربی نیز از همین قاعده پیروی می‌کرد و به‌عنوان یک واحد منسجم عربی یعنی اتحادیه عرب شناخته می‌شد اگرچه برخی از این کشورها در مقاطعی رفتار متفاوتی نشان می‌دادند مثل سوریه که نگاه حافظ اسد و سپس بشار اسد مثل برخی تحولات منطقه‌ای و جهانی را متمایز نشان می‌داد، اما بقیه به‌صورت یکپارچه رفتار می‌کردند. اما امروز فضا به‌گونه‌ای شده که کشورهای منطقه یا به‌صورت کاملا متفرق عمل می‌کنند یا کاملا وابسته و چشم‌بسته به یک کشور گرایش دارند، مانند رفتار چند کشور عربی در مواجهه با عربستان سعودی. این شرایط منطقه‌ای، کار دیپلماسی را برای هر کشوری دشوار می‌کند. درواقع این فقط جمهوری اسلامی ایران نیست که دچار این رفتارهای عجیب شده است بلکه عراق هم همین وضعیت را دارد و برخی کشورهای هم‌زبان خودشان، فاصله دور در روابط را انتخاب کرده‌اند و برخی هم بسیارنزدیک شده‌اند و روابط گسترده سیاسی و اقتصادی دارند. عربستان هم همین شرایط را دارد. این وضعیت غیرمتجانس کشورها در این منطقه، پیش‌بینی رفتار آنها را با مشکل مواجه کرده است.

اما در مورد ایران، شرایط با بقیه مواردی که اشاره کردید، قابل‌مقایسه نیست.

بله ایران علاوه‌بر اینکه در این منطقه قرار دارد، از یک ویژگی دیگر نیز برخوردار است و آن قدرت و اهمیتی است که برای خود ایجاد کرده است. وقتی درباره این دو واژه حرف می‌زنم، نگاهم نه به منابع زیرزمینی است، نه وسعت و مساحت و نه جمعیت. اگرچه هرکدام از اینها می‌تواند بخشی از مؤلفه‌های قدرت‌ساز باشد، اما در این موضوع مشخص، نگاهم به آنها نیست. وقتی از اهمیت و قدرت صحبت می‌کنم، این معنا را در ذهن دارم که ایران امروز هم می‌تواند منطقه را به دنبال خود بکشد، هم اتفاقات آن را تحت‌الشعاع قرار دهد و هم نگاه جهانیان و دنیا را به ایران و منطقه تغییر دهد. آنچه ایران را در این جایگاه قرار داده قدرت روحی این کشور است. بارها در دیدارهای دیپلماتیک شنیده‌ام که برخی کشورهای منطقه نسبت به این توانمندی ایران غبطه می‌خورند و حسرت نداشتن چنین توانمندی معنوی یا «قدرت نرم» را دارند. این توضیحات برای این است که به شما بگویم درباره موضوع هسته‌ای، عوامل متضاد پارادوکسیکال و عوامل خنثی‌کننده مشغول کار هستند. شما پیش‌بینی بسیار دشواری از من خواستید که بگویم اگر روابط ما در منطقه خاورمیانه با رفتارهای عجیب و غریب طرف‌های مقابل مواجه نمی‌شد، نتیجه مذاکرات هسته‌ای «آن» بود و حالا «این» شده است. عوامل تأثیرگذار زیادی وجود دارند که برایند آنها سبب شکل‌گیری این تحولات منطقه‌ای است که مشاهده می‌کنیم. ایران به دلیل جایگاه خود دوستانی دارد که عمیقا کشورمان و رفتارهای آن را دوست دارند و هم با دولت‌هایی مواجه است که حسادت می‌ورزند. البته نوع عملکرد آنها در روند پرونده هسته‌ای اگرچه نقش اولیه ندارد اما می‌تواند نقش ثانویه بازی کند. آنچه را می‌توان دید این است که روند پرونده در مسیر درستی است و انتهای مذاکرات دشوار هسته‌ای، ، برای ایران «دوسر سود» خواهد بود. امروز البته احتمال توافق خوب بیش از هر زمان دیگری است. اگر این اتفاق رخ دهد، ما حتما سود کرده‌ایم و اگر نیفتد هم برای ما دارای منفعت است چون حقانیت مواضع ایران ثابت شد. دو سال است؛ افکار عمومی دنیا را تحت‌تأثیر قرار داده‌ایم و افکار عمومی بهترین داور است. ضمنا آمریکا و دوستانش نتوانستند اتهامات خود علیه ایران را ثابت کنند بنابراین ما از این گفت‌وگوها به نتیجه دوسر سود رسیدیم.

سؤال را جزئی‌تر می‌پرسم. منظور این است که اگر موضوع بهار عربی رخ نمی‌داد، کشورهای مرتجع منطقه از شرایط ایجادشده احساس خطر نمی‌کردند، ترکیه بر سر سوریه با ایران به اختلاف نمی‌خورد و دنبال عثمانی‌گری نبود، آنگاه کارشکنی آنها علیه ایران در سطح جهانی کاهش می‌یافت؟

قطعا همین‌طور است. کارشکنی در سطح منطقه، هم در جهان اثر مثبت دارد و هم منفی. حتما سعودی‌ها نگران قدرت‌گرفتن ایران هستند. حتما بهار عربی یا به‌تعبیری بیداری اسلامی دیر یا زود شاکله حکومتی این کشورها را عوض می‌کند. ممکن است در عربستان تا دو دهه آینده شاهد آن نباشیم اما اتفاق می‌افتد. ترکیه در همین مدت اخیر و پس از انتخابات، تاوان توجه‌نکردن به نصیحت‌ها را پرداخت. اینهایی که در رسانه‌ها مطرح می‌شود، تنها بخش کوچکی از مسائل ترکیه است. بارها در خفا در مذاکرات دیپلماتیک سعی کردیم به ترک‌ها بگوییم راهی که در منطقه می‌روند به ترکستان خواهد رسید و حالا دولت اردوغان که به اسم اسلام هم بر سر کار آمد، تاوان آن را می‌دهد. حتما تحولاتی که در جهان عرب اتفاق افتاد، برخی کشورها را نگران قدرت جمهوری اسلامی کرد و کارشکنی‌های جهان نیز شدت گرفت. سعودی‌ها هزینه بسیاری کرده‌اند و می‌کنند و این دیگر قابل‌کتمان نیست.

به‌هرحال امروز یک پای کارشکنی‌ها، عربستان و مصر هستند. برخی کارشناسان حمله به یمن در این مقطع را بی‌ارتباط با حل‌وفصل مسائل ایران و غرب در موضوع هسته‌ای و احتمال گشایش در سایر حوزه‌ها نمی‌دانند. آیا خطر ایران برای آنان این‌قدر جدی است که حتی ادعای دفاع از امت عربی را نادیده بگیرند و از همسویی رسمی خود با رژیم اسرائیل سخن بگویند؟

این همسویی جدید نیست. فقط اخیرا کمی بیشتر تحکیم شده است. عربستان قبلا در جنگ‌های ۳۳روزه حزب‌الله و اسرائیل و در جریان حمله این رژیم به غزه و نبرد ۲۲ روزه به حماس بیشترین چراغ سبز را نشان داد و اسناد آن اخیرا افشا شده است. پس همسویی برخی اعراب و اسرائیل از گذشته وجود داشته، فقط امروز تحت‌تأثیر تحولات منطقه و موضوع سوریه، لبنان، فلسطین، یمن و عراق، تشدید شده است علت این نبود پرنسیب در سیاست خارجی اعراب هم روشن است. وقتی یک نظام فقط به حفظ خود فکر کند، تحقیر ملی را می‌پذیرد تا حفظ شود. اگر می‌بینید نظام ایران و حتی اکثریت مردم مدافع آرمان انسانی فلسطین هستند اما آنهایی که ادعای عربی‌بودن قضیه را دارند، از پشت به غزه خنجر می‌زنند، به‌خاطر حفظ یک خاندان و مجموعه است که غرور ملی خود را در پای ماندن خود ذبح می‌کند. این اصلا عجیب نیست. در این دو دهه، تحولات منطقه‌ای و جهانی بسیاری دیده‌ایم که همگی کم‌سابقه هستند. مبارک به قیمت حفظ خود، کشوری بزرگ با تمدن دیرینه و وزنه جهان اسلام یعنی مصر را به حضیض کشیده بود. لازم نیست دورتر برویم. صدام و قذافی و رفتارهای اینها با مردم کشورهایشان و سیاست خارجی تخریبی‌ای که داشتند را هنوز فراموش نکرده‌ایم. برخی سردمداران منطقه خود را مالک منطقه می‌دانند و به‌هرحال آزادمنشی و استقلال‌خواهی مردم ایران که خود را شایسته توسعه می‌دانند، برای آنها قابل‌پذیرش نیست.

می‌دانیم مسئله رقابت منطقه‌ای در بسیاری از نقاط جهان میان کشورهای اثرگذار وجود دارد. ایران هم حق دارد براساس توان منطقه‌ای خود به‌دنبال تغییر موازنه‌ها به سود منافع ملی باشد. چرا کشورهای عربی و ترکیه که از همین روش برای تحکیم نفوذ خود در کشورهای دیگر بهره می‌برند، همین حق را برای ایران قائل نیستند؟

با همه این فعل و انفعالات، شرایط ما همچنان بهبود خواهد یافت. امروز شرایط ما خوب است. جمهوری اسلامی با وجود ۳۶ سال توطئه بیرونی قوی شده است. جوان ترها کمتر به یاد دارند که ۲۸ سال پیش در چه شرایط دشواری، مذاکرات موفق قطع‌نامه ۵۹۸ صورت گرفت

و چطور در اروپا یا آمریکای جنوبی، کشورها این مسئله را حل کرده‌اند؟

نفهمیدن منافع منطقه‌ای و تعریف‌نکردن سطح رقابت برای نفوذ در منطقه پیرامونی، در کشورهایی رخ می‌دهد که دموکراسی در آنها نیست. با وجود آنکه ما با برخی مبانی غرب اختلاف نظر روشن داریم اما دموکراسی نهادینه‌شده در غرب باعث می‌شود آنها امکان رفتارهای تخریبی در مسائل داخلی و خارجی را نداشته باشند چراکه به‌هرحال افکار عمومی و مطبوعات، سردمداران را به چالش می‌کشند. اشاره خوبی به مدل تعریف رقابت منطقه‌ای در اتحادیه اروپا کردید. فرانسه و آلمان بیشترین جنگ‌ها را علیه هم در جهان داشتند و از این حیث هیچ دو کشوری مثل آنها نیستند. آنچه امروز از آن به‌عنوان اروپای واحد نام برده می‌شود، محصول تلاش این دو کشور است. من آن‌موقع که در سفارت ایران در فرانسه خدمت می‌کردم یکی از مقامات می‌گفت با وجود همه رقابت‌ها و حساسیت‌های تاریخی که داریم، اگر آلمان و فرانسه به یکدیگر دست دوستی ندهند، اروپای واحد شکل نمی‌گیرد. این اوج بلوغ سیاسی است که با وجود همه رقابت‌ها و مسائل تاریخی، اروپای واحد شکل می‌گیرد. یعنی منافع کوچک‌تر فدای منافع بزرگ‌تر می‌شود و این درست آن حلقه مفقوده‌ای است که ما در منطقه خاورمیانه نمی‌بینیم. فکر می‌کنند اوج‌گیری جمهوری اسلامی جا را برای آنها تنگ می‌کند، درحالی‌که ایران نشان داده است توانمندی خود را در خدمت منافع منطقه قرار می‌دهد.

اما آنها می‌گویند این مواضع ایران، تا حدی ظاهری است.

به‌عنوان یک دیپلمات مطلع به شما می‌گویم از مقام معظم رهبری تا رده‌های بسیارپایین در کشور، همه به‌دنبال یک منطقه توسعه‌یافته و استفاده از ظرفیت‌های وحدت اسلامی هستند. اولین کشوری که طرح همکاری منطقه‌ای ارائه کرد ایران بود که از آن به‌عنوان همکاری منطقه‌ای ۲+۶ یاد می‌شد اما به‌خاطر کارشکنی‌ها پا نگرفت. جنگ ایران و عراق باعث شد شورای همکاری خلیج‌فارس شکل بگیرد اما درجهت حمایت از متجاوز؛ درحالی‌که اتحادهای منطقه‌ای، توسعه‌گرا هستند نه تخریبگر. امروز در اوپک، عربستان و چند کشور همه تلاش خود را می‌کنند تا حق ایران یعنی دبیرکلی، به کشورمان داده نشود. با تولید بیش از ظرفیت جهانی، به منافع مردم عربستان ضرر می‌زنند تا خاندان خود را ضدایرانی نشان دهند و از برخی کشورها امتیاز بگیرند. رفتار آنها شبیه لجبازی و حسادت‌های بچگانه است.

چه میزان از شکاف به دلیل سیاست‌های هشت سال دوران احمدی‌نژاد و برخی دخالت‌های فراتر از دیپلماسی در سطح منطقه توسط ایران و چه میزان آن، ذات اعراب و ترکیه برای مقابله با کشور فارس شیعی است؟

همه اینها تأثیر داشته است. مقداری به‌خاطر نگرش و ذات سعودی‌هاست ربطی به الان هم ندارد و در رژیم گذشته نیز این اختلافات وجود داشته که در خاطرات عَلَم و شاه موجود است. پس بخش بیشتر آن تاریخی است. به‌هرحال، ترک‌ها با ما تفاوت دیدگاه دارند. ربطی به این دولت و آن دولت ندارد. دولت اردوغان در سوریه، بحرین، عراق و لبنان افراط کرد. کمی از آن به ذات ترکیه و عربستان و مقداری هم، به رفتاری که ما در دولت قبل داشتیم، البته آن ریشه اصلی نیست اما برخی خصومت‌ها را تشدید یا علنی‌تر کرد. وقتی قرار بر نقد تاریخی است، باید منصفانه سخن بگوییم. ساده‌انگاری دولت قبل و دم‌دستی‌دیدن مسائل، شرایط منطقه‌ای را دشوار کرد. وقتی گفته شود آمادگی داریم ۲۴ساعته رابطه با مصر را برقرار کنیم، یعنی ساده‌انگاری. رفتارهای نمایشی مثل توافق هسته‌ای در تهران با برزیل و ترکیه نیز از همین جنس رفتارها بود. شعارهای تند، دشمن دیپلماسی است.

شرایط ایران پس از جنگ، به‌تدریج بهتر شده بود. حتی در دوران اصلاحات، ناگزیر به تعامل با ایرانی بودند که در جهان هم اوج گرفته بود. برخی حکام عرب گفته‌اند حال که امروز ایران با تگناهای جدی مواجه شده، اجازه خروج دوباره از تنگنا به ایران داده نشود. چطور در دولت اصلاحات روابط رونق داشت و با توانمندی ایران کنار آمده بودند؟

در آن مقطع در روابط بین‌الملل و مسائل داخلی، شرایط ما با دوران دولت بعد از اصلاحات، کاملا تفاوت داشت. جایگاه کشورها را خود کشورها تعیین می‌کنند و هیچ رقیبی به ما «بفرما» نمی‌زند که بیایید بازیگر منطقه‌ای باشید! ما در دوران اصلاحات، خودمان قدر و جایگاه‌مان را تعریف کردیم و در دولت بعد هم همین‌طور. اگر مورد توجه توده مردم منطقه بودیم و روابط با کشورها در شرایط مطلوبی قرار داشت، حاصل عملکرد خودمان بود اما اگر وزن منطقه‌ای به اندازه‌ای این‌قدر نباشد که معادلات منطقه‌ای را تحت‌تأثیر قرار دهد، کسی به ما تعارف نمی‌کند. کشورهای منطقه و فرامنطقه‌ای حتما علاقه‌مند به بلندقامت‌بودن یک کشور و رقیب نیستند، اما کشورها خودشان می‌توانند این راه را باز کنند.

مسئله هلال شیعی از سوی اعراب بارها مطرح شده است. اسناد ویکی‌لیکس نیز به‌نوعی عمق تلاش آنها را نشان می‌دهد. ماجرای منصور ارباب سیار، کوبیدن سر افعی، تلاش اعراب برای تحریک ایالات‌متحده برای حمله به ایران، ماجرای طنز لجبازی عربستان برای هسته‌ای‌شدن و... پیش‌روی ماست. چشم‌انداز روابط منطقه‌ای ایران بعد از توافق هسته‌ای و بهبود روابط چه خواهد بود؟

همه ما امیدواریم توافق صورت بگیرد. اما باز هم می‌گویم چه این اتفاق بیفتد و چه نیفتد، شرایط ما حتما متفاوت از گذشته خواهد شد. به نظر من، باید خود را هوشیار نگه داریم که پس از تأیید برنامه جامع اقدام مشترک، برخی کشورها به ایجاد چالش‌های تازه اقدام نکنند. احتمالا برای مواجه‌نشدن با افکار عمومی جهانی، به‌صورت پنهانی عمل خواهند کرد. در ظاهر همه در مقابل عمل انجام‌شده هستند و روی خوش نشان می‌دهند، اما ممکن است برخی اتحادهای منطقه‌ای و دوستی‌ها شکل بگیرد و برخی کشورها به هم نزدیک‌تر شوند و رژیم سعودی و اسرائیل جدی‌تر به‌دنبال ضربه‌زدن به منافع ایران باشند. اتفاقات پیش‌بینی‌نشده حتما به وجود می‌آید و در منطقه فصل جدیدی آغاز خواهد شد، اما آنچه برای ایران مهم است این است که با همه این فعل و انفعالات، شرایط ما همچنان بهبود خواهد یافت. امروز شرایط ما خوب است. جمهوری اسلامی با وجود ۳۶ سال توطئه بیرونی قوی شده است. جوان ترها کمتر به یاد دارند که ۲۸ سال پیش در چه شرایط دشواری، مذاکرات موفق قطع‌نامه ۵۹۸ صورت گرفت. الان تیم مذاکره‌کننده ما با شش قدرت جهانی به‌راحتی مواجه می‌شود و در برخی سرفصل‌ها، در استدلال و توانمندی مذاکره از آنان پیشی می‌گیرد. باید بپذیریم ایالات‌متحده و پنج کشور دیگر نبودند که حقوق هسته‌ای را به رسمیت بشناسند بلکه ایران بود که با ایستادگی و امروز با تکیه بر توانمندی دیپلماسی دولت، ایران را به طرف مقابل‌قبولاند. کشورها وزن خودشان را خود تعیین می‌کنند. اتفاقات منطقه‌ای پس از توافق، تغییر ماهیت خواهند داد. اگر دست ایران را که برای رفتار سازنده و ارتباطات منطقه‌ای و اسلامی دراز شده، نگیرند به سمت دوستی‌های پنهان و اتحادهای غیرمترقبه علیه ما می‌روند اما آخر و عاقبت آن برای ایران خیر است. ما سربلند بیرون آمدیم، اما پس از توافق احتمالی هسته‌ای، دولتمردان و همه مسئولان، نهادها و مردم باید با انسجام و هوشیاری برای توسعه تلاش کنند.

روز یکشنبه روزنامه فرامنطقه‌ای الحیات خبر داد که مسئله تشکیل گروه تماس سوریه و کشورهای شرکت‌کننده در آن، مسئله مورد توجهی است که آمریکا و روسیه برای گذر از دو مانعی که موجب شکست مذاکرات ژنو۲ شد به آن رسیده‌اند. دلیل شکست آن مذاکرات این بود که ائتلاف مخالفان سوریه به‌عنوان نماینده مخالفان درنظر گرفته شد و دیگر مخالفان کنار نهاده شدند و دوم اینکه ابتدا از ایران دعوت به عمل نیامد و در لحظه آخر دوباره از ایران برای شرکت در مذاکرات دعوت شد. پیشنهاد اولیه آمریکا که به طرف روسی ارائه شده شش کشور آمریکا، روسیه، عربستان، ترکیه، ایران و قطر را دربر می‌گیرد. این یعنی طرف مقابل، به نقش ایران تن داده است؟

در مقطع مذاکرات ژنو۲ در گفت‌وگو با روزنامه شما یعنی «شرق» تأکید کردم ایران در این شرایط دلیلی برای حضور در مذاکرات ندارد. ما باید در موضوع سوریه برای طرف‌های دیگر شرط بگذاریم زیرا هم نقش سلبی در سوریه داریم و هم ایجابی. هم کمک کنیم سوریه سروسامان بگیرد هم اجازه نمی‌دهیم دیگران سیاست‌های خود را در آن نقطه حساس دنبال کنند. آنها از مدت‌ها پیش از ژنو۱ فهمیدند بدون ایران طرح‌ها در سوریه به نتیجه نمی‌رسد. سوریه گفتاردرمانی نمی‌خواهد و عمل می‌خواهد. فکر می‌کردند ۶۰ کشور را به‌صورت کاریکاتوری دعوت می‌کنند و آمریکا هم نسخه می‌پیچد و دولت سوریه سقوط می‌کند. خبر الحیات درست یا غلط باشد مهم نیست. ایران در سوریه همان‌قدر نقش دارد که آمریکا و سایر اعضای شورای امنیت با داشتن حق وتو نقش دارند. البته نقش منطقه‌ای ما روزبه‌روز بیشتر خواهد شد. ایران در مسیر درستی در سیاست خارجی قرار گرفته است و کشورهای منطقه باید از این ظرفیت استفاده کنند وگرنه ضرر خواهند کرد.

آینه دیروز

۹ سال پیش در چنین روزی

اعتماد

- متکی: فضای کنونی هسته‌ای را مثبت می‌دانیم
- جنگجویان فلسطینی: سرباز اسرائیلی را آزاد نخواهیم کرد
- پرسش مهم در آستانه انتخابات شوراهای شهر و خبرگان- اصولگرایان زیر پرچم آبادگران جمع خواهند شد؟
- برای دومین‌بار متوالی- تهران امروز میزبان ۹ مقام بلندپایه خاورمیانه
- جنتی، امام‌جمعه تهران: شرکت‌های پردرآمد می‌توانند فقر را ریشه‌کن کنند
- تجربه رکورد بی‌سابقه- صادرات غیرنفتی ایران به ۱۲ میلیارد دلار رسید

جمهوری اسلامی

- قیمت نفت از مرز ۷۵ دلار گذشت
- ایران تا پایان امسال ۹۰۰ میلیون بشکه نفت صادر می‌کند
- جهت اطلاع- کمال دانشیار، رئیس کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی، در اهواز درخصوص انتقادات خبرنگاران مطبوعات به خاموشی‌ها و نوسانات شدید برق در شهرهای خوزستان، گفت: «تذکرات لازم به وزیر نیرو داده شده است که در هنگام خارج‌شدن یک نیروگاه از مدار، جبران برق نباید از استان‌های گرمسیری صورت گیرد و باید از نقاط سردسیر کم کنید»
- با سخنرانی دکتر محمود احمدی‌نژاد- نشست وزرای خارجه کشورهای همسایه عراق امروز در تهران گشایش می‌یابد
- یک کشته و پنج زخمی، حاصل شادمانی پاریسی‌ها بعد از پیروزی فرانسه [مقابل پرتغال]

اعتماد

- مراجع تقلید [ملاقات] جمعیت ایثارگران را نپذیرفتند- پیش از این، شنیده‌ها از این حکایت داشت که برخی مراجع تقلید شهر قم، تقاضای دیدار اعضای ایثارگران را به علت آنچه «عضویت محمود احمدی‌نژاد در شورای مرکزی این تشکل و دستور وی برای ورود زنان به استادیوم‌های ورزشی» اعلام شده است، رد کرده‌اند
- با تصمیم همه گروه‌ها و تشکیلات خودگردان برای مقابله با اسرائیل؛ فلسطین مسلح می‌شود
- منافقان از عراق اخراج می‌شوند- رئیس مجلس نمایندگان عراق گفت: در اجرای یکی از بندهای قانون اساسی کشورمان، گروهک منافقان از عراق اخراج می‌شود
- یک سوسیالیست رئیس پارلمان اوکراین شد؛ فروپاشی ائتلاف نارنجی
- آیت‌الله جنتی: با اجرای اصل۴۴ تحولی جدی در اقتصاد ایجاد می‌شود

کیهان

- البرادعی: هیچ سندی مبنی بر وجود برنامه اتمی سری در ایران نداریم
- ۷۶ شهید و ۸۵ مجروح در عملیات تروریستی شمال و جنوب عراق
- هآرتص: اسرائیل از انتفاضه شکست خورده است
- مخالفت روسیه و چین با تحریم کره‌شمالی؛ موشک دیگری آماده پرتاب شد
- حمایت بوش از پیوستن گرجستان به ناتو

شرق

- ۶ زائر ایرانی در کوفه کشته شدند
- به‌زودی ۸۰ساله می‌شود- بحران جانشینی در کوبای پس از کاسترو
- واکنش به پرتاب موشک قاره‌پیما- احتمال تحریم‌های جدید علیه کره‌شمالی
- وزیر امور خارجه سوریه به تهران آمد
- سفر دوباره عبدالله‌گل به ایران
- پاسخ مقدماتی ایران [به بسته پیشنهادی غرب]: همین هفته

اطلاعات

- درگیری‌های شدید در شهرک «صدر» بغداد ۳۹ کشته یا زخمی برجا گذاشت- به گزارش خبرگزاری فرانسه از بغداد، به گفته مقامات وزارت دفاع و کشور عراق، در این درگیری که از سوی «ارتش مهدی» وابسته به «مقتدا صدر» علیه نیروهای تحت امر آمریکا آغاز شد، ۳۰ نفر مجروح شدند
- بازدید سرزده رئیس‌جمهور از روستاهای زاغه‌نشین جنوب تهران
- دیدار حجت الاسلام‌والمسلمین حاج سیدحسن خمینی با ایرانیان مقیم اردن
- مراسم چهلمین روز درگذشت حاج‌احمد احمدی‌نژاد، پدر رئیس‌جمهور برگزار شد
- معاون وزیر ارتباطات اعلام کرد: هفت میلیون سیم‌کارت تا دهه فجر امسال واگذار می‌شود

جوان

- روز جمعه، حمله به مساجد عراق ۷۸ کشته و زخمی برجای گذاشت
- لاریجانی پس از دیدار با سولانا اعلام کرد- سه‌شنبه؛ پاسخ مقدماتی ایران به بسته ۱+۵
- امسال صندوق مهر رضا وام ازدواج نمی‌دهد
- حضور بسیجیان در سازندگی چهار برابر می‌شود